

ORZECZNICTWO SĄDU NAJWYŻSZEGO

IZBA KARNA

Zbiór urzędowy
tłoczony z polecenia
Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego

10

2025

**ZBIÓR URZĘDOWY
TŁOCZONY Z POLECENIA
PIERWSZEGO PREZESA SĄDU NAJWYŻSZEGO**

**10
2025**

Opracowane do druku
przez Kolegium Redakcyjne Izby Karnej Sądu Najwyższego

Treść:

I.	Zbiór orzeczeń	str.	1
II.	Skorowidz artykułowy	str.	63
III.	Skorowidz przedmiotowy	str.	64
IV.	Wykaz orzeczeń	str.	68

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
www.wolterskluwer.pl
czasopisma@wolterskluwer.pl
nr infolinii 801 044 545, prenumerata@wolterskluwer.pl

Skład i łamanie: Master, Łódź
Nakład: 850 egz.

ISSN 2545-2436

ORZECZNICTWO SĄDU NAJWYŻSZEGO IZBA KARNA

Rok 2025 – Numer 10

I

65

POSTANOWIENIE Z DNIA 19 SIERPNIA 2025 R., III KS 30/25

1. Skarga na wyrok sądu odwoławczego (określona w Rozdziale 55a Kodeksu postępowania karnego) znajduje odpowiednie zastosowanie w sprawach karnych skarbowych o wykroczenie skarbowe (art. 113 § 1 k.k.s.).

2. Obowiązek zbadania przez sąd odwoławczy, kasacyjny czy rozpoznający skargę wystąpienia zgłoszonego w ramach sygnalizacji uchybienia (jak i każdego innego, które podlega badaniu z urzędu – por. w postępowaniu odwoławczym: art. 435, art. 436, art. 439, art. 440 i art. 455 k.p.k.; w postępowaniu kasacyjnym i skargowym: art. 536 k.p.k. także w zw. z art. 539f k.p.k.) aktualizuje się jedynie w przypadku, gdy wniesiony środek zaskarżenia jest dopuszczalny, został wniesiony w terminie przez osobę uprawnioną, a w wypadku kasacji i skargi na wyrok sądu odwoławczego – oparty jest na prawnie dopuszczalnych podstawach.

Prezes SN: Z. Kapiński.

Sąd Najwyższy w sprawie R. F. oskarżonego z art. 57 § 1 w zw. z art. 6 § 2 i art. 9 § 3 k.k.s., po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 19 sierpnia 2025 r., skargi obrońcy oskarżonego na wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 21 stycznia 2025 r., IV Ka

1742/24 uchylający wyrok Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 27 czerwca 2024 r., VI W 11/22,

pozostawił wniesioną skargę bez rozpoznania.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w Szczecinie, wyrokiem z dnia 21 stycznia 2025 r., IV Ka 1742/24, uchylił wyrok Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 27 czerwca 2024 r., VI W 11/22, i przekazał sprawę Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Powodem tego było uwzględnienie podniesionego w apelacji oskarżyciela publicznego zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych i określona w art. 454 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. reguła *ne peius* stojąca na przeszkodzie skazaniu w postępowaniu odwoławczym oskarżonego uniewinnionego przez sąd pierwszej instancji.

Skargę na powyższy wyrok wniósł obrońca oskarżonego. Zarzucił wyrokowi:

„1. obrazę przepisów prawa procesowego mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, a to art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k., polegającą na bezzasadnym uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego w sytuacji, gdy materiał dowodowy zebrany w sprawie został w pełni przeanalizowany przez Sąd I instancji, który trafnie ocenił brak negatywnego nastawienia oskarżonego do obowiązków podatkowych oraz obiektywną niemożność uiszczenia podatku ze względu na blokadę rachunków bankowych;

2. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 57 § 1 k.k.s. w zw. z art. 48 Ordynacji podatkowej, mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, poprzez błędne uznanie, że oskarżony miał realną możliwość skorzystania z odroczenia płatności zobowiązań podatkowych lub rozłożenia ich na raty, mimo iż sytuacja finansowa spółki, a zwłaszcza zablokowanie jej kont bankowych przez komorników, czyniła te instrumenty nieskutecznymi”.

Podnosząc te zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przed odniesieniem się do sformułowanych w skardze zarzutów należało w pierwszej kolejności rozstrzygnąć, czy skarga na wyrok sądu odwoławczego przysługuje stronom postępowania karnego skarbowego, którego przedmiotem jest wykroczenie skarbowe. Kwestia ta jest o tyle istotna, że w sprawach o wykroczenia powszechne Sąd Najwyższy już dawno przyjął, że w sprawach o takie czyny nadzwyczajny środek zaskarżenia, jakim jest skarga na wyrok sądu odwoławczego, nie przysługuje (por. postanowienia: z dnia 13 grudnia 2018 r., IV KS 21/18; z dnia 5 czerwca 2019 r., II KZ 16/19). Sąd Najwyższy wskazał, że Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenie, choć odsyła do odpowiedniego stosowania art. 437 § 2 k.p.k., w tym i jego zdania drugiego (art. 109 § 2 k.p.s.w.), wprowadzając ograniczenie co do możliwości uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania do trzech wypadków: potrzeby przeprowadzenia przewodu w całości, reguły *ne peius* określonej w art. 454 § 1 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.s.w. oraz bezwzględnej przyczyny odwoławczej (art. 104 k.p.s.w.), nie recypował jednak (przez wprowadzenie odpowiedniego odesłania) instytucji skargi na wyrok sądu odwoławczego przewidzianej w art. 539a i n. k.p.k. Przepisy Kodeksu postępowania karnego stosuje się bowiem do postępowania wykroczeniowego tylko o tyle, o ile Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenie tak stanowi (art. 1 § 2 k.p.s.w.). Ustawodawca, wraz z wprowadzeniem instytucji skargi do Kodeksu postępowania karnego, nie znowelizował przepisów regulujących procedurę wykroczeniową przez nakaz odpowiedniego stosowania art. 539a i n. k.p.k. w sprawach o wykroczenie tak, by skarga mogła również funkcjonować w postępowaniu w sprawach o wykroczenia. Analogiczny pogląd wyrażono także w doktrynie (zob. M. Hudzik, M. Karasińska, *Skarga na wyrok sądu odwoławczego w postępowaniach o wykroczenia i w sprawach o wykroczenia skarbowe*, PiP 2020, z. 11, s. 69-72). Trafnie przy

tym M. Hudzik i M. Karasińska wskazują, że „instytucja skargi ma mieć zastosowanie w innych reżimach procesowych przewidujących realizację odpowiedzialności represyjnej (karnym skarbowym, wykroczeniowym czy dyscyplinarnym), to ewentualnie może to nastąpić tylko w drodze recypowania przepisów kodeksu postępowania karnego. Najczęściej nastąpi to przez nakaz odpowiedniego stosowania przepisów tego aktu”.

W sprawach o wykroczenia karbowe nie znajduje jednak zastosowania Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, a ma zastosowanie Kodeks karny skarbowy. Ten ostatni akt, odmiennie od pierwszego z powołanych, który statuuje względną autonomiczność postępowania wykroczeniowego, postępowanie karne karbowe ujmuje jako szczególny rodzaj postępowania karnego. W takim postępowaniu Kodeks postępowania karnego stosuje się zawsze (choć odpowiednio), chyba że przepisy Kodeksu karnego skarbowego wyłączają jego zastosowanie (art. 113 § 1 k.k.s. – zob. M. Hudzik, M. Karasińska, *op. cit.*, s. 72 i powołana tam literatura).

Odpowiednie stosowanie przepisów, jak już wielokrotnie wskazywano w doktrynie i orzecznictwie sądowym, może – w zależności od przypadku – przybrać jedną z trzech postaci: 1) stosowanie przepisów wprost, bez żadnej modyfikacji w obrębie ich dyspozycji, 2) stosowanie przepisów odpowiednio merytorycznie zmodyfikowanych, 3) brak możliwości zastosowania przepisów do danego zakresu odniesienia (J. Nowacki, „Odpowiednie” stosowanie przepisów prawa, PiP 1964, nr 3, s. 370-372; L. Morawski, *Wykładowia w orzecznictwie sądów. Komentarz*, Toruń 2002, s. 299-302; M. Hauser, *Przepisy odsyłające. Zagadnienia ogólne*, Przegląd Legislacyjny 2003, nr 4, s. 88; A. Błachnio-Parzych, *Przepisy odsyłające systemowo*, PiP 2003, nr 1, s. 43-54; Z. Siwik, „Odpowiednie” stosowanie przepisów Kodeksu karnego w prawie karnym skarbowym (*Studium na tle systemu środków penalnych*), Acta Universitatis Wratislaviensis. Przegląd Prawa i Administracji 1987, t. 23, s. 97-113; uchwała składu 7 sędziów SN z dnia 14 września 2017 r., I KZP 9/17; uchwały SN: z dnia 30 stycznia 2001 r., I KZP

50/00; z dnia 23 maja 2006 r., I KZP 6/06; z dnia 21 września 2005 r., I KZP 24/05).

Analiza zagadnienia dopuszczalności stosowania przepisów rozdziału 55a k.p.k. w postępowaniu karnym skarbowym prowadzi do wniosku, iż wykluczona jest zarówno bezprzedmiotowość odesłania normatywnego, jak i jego niezgodność z autonomicznymi regulacjami zawartymi w Kodeksie karnym skarbowym.

Po pierwsze, model postępowania odwoławczego w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe – mimo pewnych specyficznych uregulowań – opiera się na modelu reformatoryjno-apelacyjnym występującym w postępowaniu karnym *sensu stricto*. Brak pełnych, samodzielnych regulacji w Kodeksie karnym skarbowym w zakresie rodzajów rozstrzygnięć oraz sposobów rozstrzygania przez sąd odwoławczy, a także istnienie dynamicznego i zewnętrznego odesłania do przepisów Kodeksu postępowania karnego (art. 113 § 1 k.k.s.), przemawia za przyjęciem, iż przepisy dotyczące skargi na wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego znajdują zastosowanie również w ramach postępowania karnego skarbowego.

Po drugie, nie ma jakichkolwiek podstaw do uznania, iż regulacje rozdziału 55a k.p.k. pozostają w kolizji z przepisami Kodeksu karnego skarbowego. Przeciwnie – ustawodawca, pomimo nowelizacji art. 113 § 3 k.k.s. (określającego przepisy Kodeksu postępowania karnego, które nie mają zastosowania w sprawach o wykroczenia skarbowe) dokonanej równolegle z wprowadzeniem instytucji skargi na wyrok kasatoryjny, nie zdecydował się na jej wyłączenie spod zakresu zastosowania. Świadczy to o jednoznacznej intencji prawodawcy dopuszczającej stosowanie tej instytucji także w sprawach skarbowych.

Wreszcie, należy podkreślić, że art. 113 § 1 k.k.s. obejmuje swoim zakresem zarówno przestępstwa skarbowe, jak i wykroczenia skarbowe, a ustawowe wyłączenia zawarte w § 2 i 3 tego przepisu nie obejmują norm rozdziału 55a k.p.k. Brak ich uwzględnienia w katalogu wyłączeń nie może być oceniony jako niedopatrzenie ustawodawcy, zwłaszcza w świetle równoczesnych zmian legislacyjnych. Prowadzi to do konsta-